

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

**MÜZİK VE GÖSTERİ SANATLARI ALANI
BAĞLAMA (BOZUK DÜZEN)
KURS PROGRAMI**

2017
ANKARA

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI:.....	1
PROGRAMIN DAYANAĞI:	1
PROGRAMIN GİRİŞ KOŞULLARI	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ.....	1
PROGRAMIN AMAÇLARI	1
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ	2
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	2
MÜZİĞİN TEMEL ÖĞELERİ.....	3
BOZUK DÜZENDE NOTA YERLERİ	3
BOZUK DÜZENDE TARTIM KALIPLARI	3
BOZUK DÜZENDE ZAMAN KALIPLARI.....	3
MAKAM VE MAKAM ÖZELLİKLERİ.....	3
BOZUK DÜZENDE HÜSEYNÎ (KEREM) DİZİSİ	3
BOZUK DÜZENDE RAST VE SABA (DERBEDER-KALENDERÎ) DİZİSİ.....	4
BOZUK DÜZENDE KÜRDÎ VE HİCAZ (GARİP) DİZİSİ	4
BOZUK DÜZENE UYGUN HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI	
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	4
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ	4
BELGELENDİRME	4

PROGRAMIN ADI

Bağlama Eğitimi(Bozuk Düzen)

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 14/06/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
2. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 20/04/2016 tarih ve 19 sayılı “Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı” kararı

PROGRAMIN GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okur-yazar olmak.
2. Bağlama çalmaya engel oluşturacak fiziksel yetersizliği bulunmamak.
3. 7 yaşını tamamlamış olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayınlanan “Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına” göre atanan Müzik öğretmenleri,
2. Müzik alanında lisans eğitimi almış ve tercihen bağlama çalmada sektör deneyimi olanlar,
3. Bağlama çalmada deneyimli olan meslek elemanlarından yararlanılabilir.
4. Müzik alanında en az 4. Seviye eğitim aldığını belgelendirenlerden bağlama çalmada deneyimi olanlar görevlendirilir.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Bağlama (Bozuk Düzen) kursunu bitiren bireyin;

1. Bağlamayı tanıması, bağlamanın tarihsel gelişimi, yapısal özellikleri, ölçüleri ve bağlamada düzenleri açıklaması,
2. Sol elle bağlama tutuşu, sağ elle tezene tutuşu, perdelere basış, sol ve sağ ellerdeki yanlış pozisyonlar ve tezene ile çalışmalarını geliştirmesi,
3. Bozuk düzende nota yerlerini ve parmak numaralarını kavraması ve uygulaması,
4. Bozuk düzende dört onaltılık, sekizlik, onaltılık, senkoplu, noktalı sekizlik ve onaltılık tartım kalıplarını ve tezene vuruşlarını kavraması ve uygulaması,
5. Bozuk düzende iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz ve dokuz zamanlı ritim kalıplarını kavraması,
6. Bozuk düzende makamın tanımını, dörtlü ve beşlilerden oluştuğunu, inici ve çıkıcı özellikte olduğunu, karar (durak), güçlü, yeden ve tiz karar perdelerden oluştuğunu açıklaması,
7. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem), Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî), Kürdî ve Hicaz (Garip) dizilerinden oluştuğunu açıklaması,
8. Bozuk düzende Hüseyinî (Kerem) dizisini seslendirmesi,
9. Bozuk düzende Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) dizisini seslendirmesi
10. Bağlama düzeninde Kürdî ve Hicaz (Garip) dizisini seslendirmesi
11. Bozuk düzene uygun Türk Halk Müziği eserlerinden bir repertuar oluşturması,

12. Sağ ve sol el koordinasyon becerisi, temiz ses elde etme, tezene vuruşlarını uygulama, deşifre becerisi ve yorumlaması amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Müzik eğitimini çağa uygun teknik ve imkânlar ile vererek gelecek nesillere doğru bir şekilde aktarmak, kültür millet ilişkisi bağlamında oldukça önem taşımaktadır. Popüler kültürün yarattığı ortamlarda sadece bir eğlence aracı olarak görülen ve kullanılan bağlamanın geçmişi binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. İnanç, kültür ve tarih derinliği bulunan bir enstrümandır ve Türk Halk Müziğinin temel icra sazıdır.
2. Geleneksel icra teknikleri için en eski ses kayıtlarına ihtiyaç duyulabilir. Bunun için bir arşiv olmasında fayda vardır.
3. Türk Halk Müziğinin temel çalgılarından olan bağlama öğretiminde, dersin materyalleri bol ve çeşitli olmalıdır.
4. Kursun uygulanmasında ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanır.
5. Kursun uygulama bölümünde hareketler basitten zora doğru belli bir mantıkla gösterilecektir.
6. Bağlama öğretiminde özellikle yöresel tavır veya üslupların öğretiminde mahalli icraların (mahalli saz, mahalli ses ve halk dansları) izlenmesi çok önemlidir.
7. Bozuk Düzen Bağlama kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere aşağıdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Değerler
Kültüre Saygı
Azimli Olma
Hoşgörü
Gelişime Açıklık
Yardımlaşma

8. Program yaygın eğitim kurumlarında veya kurumlarca uygun görülen diğer yerlerde uygulanır.

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programında kredilendirme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla 4 ders saati uygulanacak şekilde toplam **180** ders saatidir. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Konular	Süre (Ders Saati)
Müziğin Temel Öğeleri	10
Bozuk Düzende Nota Yerleri	24
Bozuk Düzende Tartım Kalıpları	24
Bozuk Düzende Zaman Kalıpları	24
Makam ve Makam Özellikleri	10
Bozuk Düzende Hüseyinî (Kerem) Dizisi	16
Bozuk Düzende Rast ve Saba (Derbeder-Kalenderî) Dizisi	16
Bozuk Düzende Kürdî ve Hicaz (Garip) Dizisi	16
Bozuk Düzene Uygun Halk Müziği Repertuarı	20
TOPLAM	180

1. MÜZİĞİN TEMEL ÖĞELERİ

- 1.1. Bağlamayı Tanıma
  - 1.1.1. Bağlamanın Tarihsel Gelişimi
  - 1.1.2. Bağlamanın Yapısal Özellikleri
  - 1.1.3. Bağlama Ailesi ve Ölçüleri
  - 1.1.4. Bağlamada Düzenler
- 1.2. Bağlamada Duruş ve Tutuş
  - 1.2.1. Bağlamanın Tutuşu
  - 1.2.2. Sol El Tutuşu
  - 1.2.3. Perdelere Basış
  - 1.2.4. Sol Eldeki Yanlış Pozisyonlar
  - 1.2.5. Sağ Elle Tezenenin Tutuşu
  - 1.2.6. Tezenenin Telde Çalışması
  - 1.2.7. Sağ Eldeki Yanlış Pozisyonlar

2. BOZUK DÜZENDE NOTA YERLERİ

- 2.1. La Notasının Yeri
- 2.2. Si, Do ve Re Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları
- 2.3. Mi, Fa ve Sol Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları
- 2.4. Oktav Notalarının Yeri
  - 2.4.1. Oktav La Notasının Yeri ve Parmak Numarası
  - 2.4.2. Oktav Do ve Re Notalarının Yerleri ve Parmak Numaraları

3. BOZUK DÜZENDE TARTIM KALIPLARI

- 3.1. Dört Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu
- 3.2. Sekizlikten Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu
- 3.3. Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu
- 3.4. Senkropu Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu
- 3.5. Noktalı Sekizlik ve Onaltılık Tartım Kalıbı ve Tezene Vuruşu

4. BOZUK DÜZENDE ZAMAN KALIPLARI

- 4.1. Bozuk Düzende İki, Üç ve Dört Zamanlı Ritim Kalıpları
- 4.2. Bozuk Düzende Beş, Altı ve Yedi Zamanlı Ritim Kalıpları
- 4.3. Bozuk Düzende Sekiz ve Dokuz Zamanlı Ritim Kalıpları

5. MAKAM VE MAKAM ÖZELLİKLERİ

- 5.1. Makamın Tanımı
- 5.2. Makamda Dörtlü ve Beşliler
- 5.3. Makamda İnici ve Çıkıcı Özellikler
- 5.4. Makamda Karar(Durak), Güçlü, Tiz Karar(Durak) ve Yeden Perdeleri

6. BOZUK DÜZENDE HÜSEYNİ(KEREM) DİZİSİ

- 6.1. Dörtlü ve Beşli Aralıklar
- 6.2. Hüseyinî Dizisinde Karar Sesi LA, Güçlü Perdeleri Mİ ve Yeden Perdeleri SOL
- 6.3. Hüseyinî Dizisinde Sİ 1 Koma Bemolü ve FA Bakiye Diyezi Alması

7. BOZUK DÜZENDE RAST VE SABÂ (DERBEDER-KALENDERÎ) DİZİSİ
8. BOZUK DÜZENDE KÜRDÎ VE HİCAZ (GARİP) DİZİSİ
  - 8.1. Dörtlü ve Beşli Aralıklar
  - 8.2. Kürdi Dizisinde Karar Sesi LA, Güçlü Perdesi RE ve Yeden Perdesi SOL
  - 8.3. Kürdi Dizisinde Sİ 4 Koma Bemolü
9. BOZUK DÜZENE UYGUN HALK MÜZİĞİ REPERTUVARI

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Kursun amaçlarına ulaşip ulaşmadığı ölçülecektir.
2. Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.
3. Kurs sonunda kursiyerin kelime işlemci programını kullanabilmesi ölçülüp notla değerlendirilecektir.
4. Değerlendirme uygulamalı ve yazılı sınavların ortalaması alınarak 100 puan üzerinden yapılacaktır
5. Sınav başarısı yönetmelik esaslarına göre belirlenecektir.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ-GEREÇLERİ

1. Ders kitabı olarak Millî Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu yazılı materyaller,
2. Kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri, kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/öğretici tarafından hazırlanan ders notları,
3. Yararlanılacak kaynak araç-gereçler; bağlama, tezene, TV, DVD, VCD, projeksiyon cihazı, bilgisayar-internet, kitap, defter, kalem kullanılacaktır.

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir.